

2. Kázání v evangelickém sboru v Liptále v neděli 10. října 2005, 19. po sv. Trojici

Text: Lukáš 2,21-35

Když uplynulo osm dní a nastal čas k jeho obřizce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve než jej matka počala. Když uplynuly dny jejich očisťování podle zákona Mojžíšova, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstoupili před Hospodina – jak je psáno v zákoně Páně: vše, co je mužského rodu a otvírá život matky, bude zasvěceno Hospodinu – a aby podle ustanovení zákona obětovali dvě hrdličky nebo dvě holoubata. V Jeruzalémě žil muž jménem Simeon; byl to člověk spravedlivý a zbožný, očekával potěšení Izraele a Duch svatý byl s ním. Jemu bylo Duchem svatým předpovězeno, že neužije smrti, dokud nespatří Hospodinova Mesiáše. A tehdy veden Duchem přišel do chrámu. Když pak rodiče přinášeli Ježíše, aby splnili, co o dítěti předpisoval zákon, vzal ho Simeon do náručí a taktó chválil Boha: Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy – světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael. – Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. A Simeon jim poželal a řekl jeho matce Marii: Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.

Lékař Lukáš vypisuje ve svém evangeliu vznešenému Theofilovi, jak Bůh v příběhu Ježíše Krista uskutečňoval krok za krokem spásu světa. Nejprve popsal Ježíšovo narození v Betlémě a uvedl, že prvními svědky narozeného Božího Syna byli pastýři. Ti se to dozvěděli od anděla a potvrdilo jim to „rytířstvo nebeské chválicí Boha a říkoci: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.“ Bez toho by se pastýři o Kristu nedověděli, protože ho nejspíš ani nečekali, byli to prostí lidé a s Mojžíšovým zákonem si moc hlavu nelámali. Dnes se spolu s našimi dětmi setkáváme s tajemnou postavou starce Simeona, který na rozdíl od pastýřů Krista čekal a dokonce mu Bůh slíbil, že nezemře, dokud na vlastní oči Krista nespatří.

O Simeonově původu nevíme vůbec nic; neznáme ho ani z jiného místa Nového zákona. Vynořuje se tajemně v jeruzalémském chrámu v právě v den, kdy rodiče přinášejí dítě Ježíše odevzdat Hospodinu, neboť je prvorozený. A všichni prvorození v Izraeli od chvíle smrti prvorozených Egyptanů v noci vyvedení ze zajetí patří Hospodinu a je třeba je od něho vykoupit obětí. Josef a Marii přinášejí tedy Ježíše do chrámu, aby splnili zákonné ustanovení a nečekaně se setkají se Simonem a vyslechnou jeho proroctví. O Simeonovi víme jen to, že byl spravedlivý, zbožný a očekával potěšení Izraele. A pak se tu nápadně často zmiňuje Duch svatý. Duch sv. byl se Simeonem, předpověděl mu, že spatří Mesiáše, Krista a Duchem byl také přiveden do chrámu v tuto chvíli. V tom kontaktu s Duchem jakoby Bůh Simeonovi nahrazoval, že nemá nějaké slavné předky; teď má Boha za Otce, a to je víc než mít slavný rodokmen, být z kněžského nebo královského rodu. Simeon v tom předbílá dobu a je typem novozákonního člověka, pro něhož nejvyšším darem je být dítětem Božím. Apoštol Pavel to vystihuje slovem: „**Ti, kdo jsou vedeni Božím Duchem, jsou Boží děti.**“

Simeon se čtyřicetidenním Ježíšem v náručí přednáší Bohu chvalozpěv plný vděčnosti a radosti. Zastavme se u těchto známých a obsahově bohatých slov.

„**Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podle slova svého v pokoji.**“ V původním textu to zní ještě drsněji: Propouštíš svého otroka, despota! Hospodin je despota a Simeon jeho otrok. Je pravda, že v našich uších zní despota jako svévolný, krutý vládce. Despotický otec, despotický šéf, to nejsou sympatické postavy. V biblickém užití však není položen důraz na krutost, ale na suverenitu a jedinečnost. Hospodinu se nikdo nemůže rovnat! A Simeon se nestydí být otrokem tohoto jedinečného Pána, Despota, dokonce se zdá, že je mu upřímně vděčný. Pán ho sice propouští, ale ne do nezaměstnanosti, ale do svobody zářící za prahem smrti. Simeon nechce od Boha odejít, aby byl konečně svobodný a na zemi si ještě užil než umře. On je z těch, kteří vědí, že sloužit Hospodinu je dobré, ba nejlepší zaměření života. Nesloužíš-li Hospodinu, budeš sloužit někomu jinému – a kolik pánů a bohů má o tebe zájem: Peníze a majetek, drogy a alkohol, tvé sobecké já nebo sobecké já tvého bližního, ať muže nebo ženy; tvé zaměstnání, koníčky, tvůj dům, pole a kdoví co ještě. Člověk to otroctví ovšem pozná až ve chvíli, kdy se mu přestane dařit a zjistí, že nemá nikoho, kdo by ho opravdu pochopil a pomohl. Jediný Despota, jemuž být otrokem je radostí a štěstím, je Hospodin. Nikdy tě neopustí, neselže, nezapomene, vždycky pomůže a zachrání. Bible je plná příkladů lidí, kteří se rozhodli pro svobodu bez Boha a dosvědčili, že je to zavedlo do strašné nesvobody. A proto nakonec vyznávají: Budeme sloužit Hospodinu, protože to

je nejlepší. – Ale pozor, nejde to dělat polovičatě. Mnoho věřících nepoznává Boží moc a věrnost, protože mu slouží jen napůl a nechávají si otevřená zadní vrátka pro svou svobodu. „**Nemůžete sloužit Bohu i mamonu současně.**“ Simeon chválí Boha, že ho propouští z celoživotní služby jeho zákonu a jeho lásce – do plné svobody Božího království, kde už nebude třeba tak tvrdě pracovat a vytrvale se modlit, protože tam Bůh bude všechno ve všech, takže nebude nespravedlnost, bolest, ani smrt. „**Mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy.**“ Spasení, to je ta svoboda za prahem smrti, svoboda v záři Boží blízkosti, a toto spasení má teď Simeon v náručí a vidí je na vlastní oči, jak mu to Duch svatý předpověděl. Jméno dítěte Ježíše znamená „Hospodin je spása“ a tu spásu teď Hospodin vložil do tohoto dítěte. To, co v příštích třiceti letech vykoná, ovlivní lidstvo a celé stvoření pro všechny věky. Jeho učení, skutky a nakonec smrt a vzkříšení zachrání lidi od despotismu mamonu, hříchu a smrti. „**Není v žádném jiném spasení, neboť není jiného jména pod nebem, které Bůh dal lidem, skrze než bychom mohli být spaseni.**“ V Ježíšovi jsou pozváni k Bohu Židé i pohané. Nikdo není předem vyloučen pro svůj původ, vlastnosti, věk, pohlaví nebo rasu. Spásu nabízí Bůh každému a Simeon to říká jasně, inspirován Duchem svatým.

Ale není to tak úplně snadné. Zase tu narážíme na tajemství odporu člověka a hada jako v tom rajském příběhu o zakázaném ovoci. Bůh pro člověka všechno připraví, ale člověk se vzbouří. O tom slyšíme ve slovech, která říká Simeon Marii. „**Hle, on je dán k pádu a povstání mnohých.**“ Ježíš obrací věci naruby. Tiší a pokorní jsou povýšeni a mocní a pyšní padají ze svých pozic. Ale někteří se tomu **budou vzpírat**; nepřijmou vládu lásky, nepřiznají své viny, vzbouří se proti Boží vůli a budou chtít prosadit svou vůli. Nebude se jim líbit král na oslátku a budou křičet: Ukřižovat! Nechceme krále, ale císaře! A pak je zde ještě nepochopení skrytých duchovních věcí, které tu kupodivu reprezentují sami Ježíšovi rodiče. Byli plni údivu nad Simonovými slovy. Nevěří, že by v jejich dítěti bylo světlo pohanů a sláva Izraele. Vždyť je to jen nemluvně! O tom je i prorocká předpověď k Marii: „**Tvou vlastní duší pronikne meč.**“ Tím je míněn meč Božího slova, který proniká na rozhraní duše a ducha a rozsuzuje touhy a myšlenky srdce. Maria jako všichni smrtelníci musí znovu a znovu naslouchat Božímu slovu a nechat se jím rozsuzovat než dojde k plnosti pravdy. Dostala už slovo od anděla, že její syn bude vládnout na věky a jeho království bude bez konce. A přece se teď spolu s Josefem diví, když Simeon pronáší proroctví o dítěti-Spasiteli. Ještě mnohokrát v životě bude muset Maria pod vlivem Božího slova přemáhat svoji lidskou přirozenost a vidět ve svém prvorozeném nejen toho nejhodnějšího a nejchytřejšího chlapce, jak to činí matky, ale skutečného Božího Syna, který opouští přirozenou rodinu a říká: „**Moji bratři a sestry jsou ti, kdo činí vůli mého nebeského Otce.**“ To je slovo, které duši matky proniká jako meč; ale ne aby zabijelo, ale aby dávalo pochopení a vedlo i ji do společenství nové rodiny, v níž je jeden nebeský Otec a jeden Pán Ježíš Kristus.

A tak dnešní zvěst Božího slova proniká naše duše a ptá se: Jsi opravdu věrný služebník a služebnice svého Boha? Je pro tebe Ježíš Kristus ve své lidské podobě Božím Synem a Zachráncem tvého života. Věříš, že může být světlem nejen pro tebe, ale i pro ostatní lidi a pro celý svět? Modleme se:

Pane Bože, vyznáváme, že málo známe tvé slovo a jen neradi se vystavujeme ostří jeho soudů. Pak zůstáváme nejistě stát před rozhodováním o dobru a zlu, jsme lhostejní a nad svou vírou příliš nepřemýšlíme. Podle toho také vypadá naše církev a naše křesťanství. Bez tvého svatého Ducha se nedokážeme změnit. Navštiv nás proto, Duchu svatý, ať poznáme Boží lásku a staneme se jejími služebníky; ať poznáme moc Kristovy pravdy a staneme se jejími obránci; ať poznáme Kristovu blízkost a staneme se Božími dětmi. Vyslyš nás, Otče, pro svou velikou milost. Amen

Čtení: L 2,21-40 * Poslání: Iz 40,28-31 * Písňe: 442, SV 74,438, 648, 397/11-13/